

УДК 911.3(477.83):316.346-053.2

СТАТИСТИЧНІ ДЖЕРЕЛА СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ДИТЯЧОГО НАСЕЛЕННЯ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛ.

Галина Вужинська

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. П. Дорошенка, 41, 79000, м. Львів, Україна*

Обґрунтовано актуальність суспільно-географічного дослідження дитячого населення регіону. Визначено особливості використання терміна “дитяче населення”. Проаналізовано статистичні джерела, що містять інформацію про дитяче населення Львівської обл. у територіальному розрізі. Перелічено найважливіші показники, на підставі яких можна проводити суспільно-географічне дослідження дитячого населення.

Ключові слова: дитяче населення, суспільно-географічне дослідження, статистичні джерела, територіальний розріз, перепис населення.

Україна вже багато років належить до країн з найнижчим у світі рівнем народжуваності та високим показником смертності населення. Ці обставини найбільше спричинилися до розвитку демографічної кризи, що є особливо гострою серед соціально-економічних проблем нашої держави. Крім зниження рівня народжуваності та підвищення рівня смертності, важливими чинниками, що впливають на демографічну ситуацію в країні, є: втрата традицій багатодітності, перевищення кількості померлих над кількістю народжених (депопуляція), різке зменшення кількості шлюбів, значні міграції населення, а також чимало соціально-економічних чинників (невисокий рівень життя, зниження рівня зайнятості населення, низький рівень медичного обслуговування, неналежний освітній рівень населення).

За таких умов простежують значне погіршення не тільки кількісних показників розвитку населення, а й якісних, що позначається, зокрема, на життєдіяльності більшості вікових груп населення. У вкрай важкому соціальному становищі перебуває дитяче населення – майбутнє нашої країни. Формування та розвиток дитини як особистості передусім залежить від сім'ї, системи охорони здоров'я, освіти та середовища її проживання. Якщо раніше держава фінансувала значну частину витрат на виховання, навчання, оздоровлення дітей, то сьогодні ці витрати майже повністю лягають на сім'ю, у якій виховують дитину. Належний рівень виховання дитини головно визначений життєвим рівнем сім'ї, насамперед, її доходами та витратами. Невисокі прибутки багатьох сімей призводять до неспроможності батьків сплачувати за перебування дітей навіть у дошкільному закладі. Через те, що держава недостатньо фінансує вищі навчальні заклади, кількість місць у них обмежена, тому далеко не всі підлітки мають змогу навчатися в них. Останніми роками простежується погіршення стану здоров'я дитячого населення України. Ця тенденція є особливо загрозливою. “Пріоритетним завданням, яке стоїть перед будь-яким суспільством, має бути забезпечення “здорового старту” в житті дитини. На жаль, у нашій країні навіть найменші діти не мають необхідного “запасу міцності” стосовно здоров'я” [5, с. 199]. Захворюваність

дітей щораз частіше набуває хронічних форм. Зростає кількість дітей, які часто хворіють, дітей-інвалідів, скорочується частка здорових серед народжених живими. Як наслідок, такий стан здоров'я є загрозливим для ефективного розвитку суспільства. Особливо на стан здоров'я дітей впливає екологічна ситуація регіону, а також територіальна близькість до установ медичного обслуговування. Неприятливість цих чинників створює невпевненість у майбутньому та суттєво впливає на прийняття рішень сім'єю стосовно кількості дітей у них.

Надзвичайно гострою є проблема соціально незахищених категорій дитячого населення: безпритульних, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей-інвалідів. У таких складних умовах суспільства "діти є економічно найменш захищеною категорією населення, сучасний економічний механізм забезпечення їх життєдіяльності, розвитку і виховання знаходиться лише у зародковому стані" [5, с. 137], тому вирішення проблеми потребує значного державного інвестування та невідкладних дій з боку держави з метою створення сприятливого "клімату" для розвитку і виховання дитячого населення.

Зрозуміло, що в сучасних соціально-економічних, політичних умовах України щораз актуальнішими стають дослідження дитячого населення та пошук методів і розробка конкретних заходів державної політики щодо поліпшення становища дітей у суспільстві, адже процвітання та "добробут країни зараз залежить не стільки від чисельності її жителів, скільки від їх "якості": здоров'я, освітнього та професійно-кваліфікаційного рівня, успіхів у розвитку економіки та досягненнях НТП, які найбільш повно розкривають творчі можливості нації" [19, с. 72].

Навіть побічний огляд проблем, що виникають у процесі життєдіяльності дитячого населення, засвідчує, що абсолютна більшість з них має територіальну складову, а отже, їх можна досліджувати в межах суспільної географії. Зокрема, територіальні особливості народжуваності та дитячої смертності досліджує географія населення, рівень і якість життя – соціальна географія, територіальну диференціацію рівня зайнятості, доходів і витрат сімей з дітьми та їхні житлові умови – економічна географія, територіальну організацію дитячого туризму та відпочинку – рекреаційна географія, освітній рівень дітей та територіальну забезпеченість їх навчальними закладами – географія освіти, територіальне поширення захворювань дитячого населення та їхнє оздоровлення – медична географія тощо.

Наша мета – виявлення статистичної основи суспільно-географічного дослідження дитячого населення. Для реалізації мети поставлено такі головні завдання: уточнити поняття "дитяче населення", проаналізувати статистичні видання органів державної та регіональної статистики для виявлення в них показників, що стосуються дитячого населення, виконати класифікацію статистичних показників, що характеризують дитяче населення.

Проблематика дитячого населення не є новою в суспільній географії. Окремі праці цього напрямку в Україні вже є. Зокрема, за цією проблематикою захищено декілька дисертацій (О. Романів [27], О. Колотуха [17]). Однак загалом суспільно-географічне дослідження дитячого населення в Україні лише розпочинається. Натомість, у зарубіжній географії "дитяча географія" привертає увагу науковців уже десятиліттями. Навіть існує науковий журнал "Children's Geographies" [41], хоча статті в ньому здебільшого пов'язані з географією поведінки дитячого населення, географією культури, непозитивістськими методами і підходами.

Зазначимо, що українські фахівці з інших наукових суспільних дисциплін (економіки, соціології, медицини, психології, педагогіки) досліджують останніми десятиріччями дитяче населення значно активніше. Зокрема, різні аспекти цієї проблематики вивчали О. Бердик, Л. Волинець, О. Грішнова, Н. Дудар, О. Карпенко, І. Курило, Е. Лібанова, О. Макарова, С. Няньковський, О. Палій, В. Піскунов, Л. Покроєва, Г. Святненко, В. Стешенко, А. Толстоухова, О. Черняєва, Л. Чуйко, Л. Шевчук, І. Яковенко та ін. Значний внесок у дослідження, передусім демографічних проблем сімей і дітей, зробили науковці сусідньої з Україною Росії – А. Волков, Г. Клімантова, Л. Лучкіна, М. Мід, Ю. Семенов та ін.

Для суспільно-географічного дослідження проблематики дитячого населення важливим є чітке визначення цього поняття. На думку науковців, “сьогодні не існує ні беззаперечного визначення дитячого населення, ні загальновизнаної конкретної межі його закінчення” [4, с. 5]. Певними орієнтирами можуть бути юридичні формулювання. Згідно з міжнародним законодавством, зокрема Конвенцією про права дитини (стаття 1), “дитиною є кожна людська істота до досягнення 18-річного віку, якщо за законом, застосовуваним до даної особи, вона не досягає повноліття раніше” [18]. Щодо українського законодавства, то у Сімейному кодексі України (стаття 6) зазначено, що “правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття”, а поняття “дитина” розділене на дві категорії: “малолітньою вважається дитина до досягнення нею чотирнадцяти років”, а “неповнолітньою вважається дитина у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років” [33]. На підставі цих формулювань зазначимо, що дитячим населенням є сукупність осіб певної території, які не досягли 18-річного віку та не перебувають у шлюбі. У ході суспільно-географічного дослідження дитячого населення в певному регіоні потрібно передусім аналізувати територіальну організацію його життєдіяльності та вплив на неї географічних чинників (природничо-географічних, історико-географічних, соціально-економіко-географічних, демографічних, розселенських та ін.).

Базовою групою джерел у суспільно-географічному вивченні дитячого населення є статистичні матеріали. Ці дані надають нам кількісну інформацію про демографічну ситуацію дитячого населення, рівень розвитку освіти, культури, стан здоров'я дітей та рівень медичного обслуговування, а також соціально-економічний стан сімей з дітьми та умови проживання, що дає змогу нам оцінити житлові умови, у яких ростуть, кількість та захист дітей, які потребують особливої уваги, дані про скоєння правопорушень, кримінальних злочинів, безпритульність та бездоглядність дітей. Усі ці дані формують за результатами поточної статистики, матеріалів переписів населення, вибіркового обстеження.

Для аналізу наявності показників, що пов'язані з дитячим населенням, у статистичних довідниках ми відібрали такі загальноукраїнські та регіональні (на прикладі Львівської обл.) видання: “Населення України” [21], “Розподіл постійного населення України за статтю та віком” [26], “Дошкільна освіта України” [7], “Загальноосвітні навчальні заклади України” [9], “Діти, жінки та сім'я в Україні” [6], “Жінки і чоловіки в Україні” [8], “Оздоровлення дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку” [22], “Захист дітей, які потребують особливої уваги суспільства” [14], “Заклади культури, мистецтва, фізкультури та спорту України” [10], “Засоби масової інформації та книговидавництва в Україні” [13], “Заклади охорони здоров'я та захворюваність населення України” [12], “Санаторно-курортне лікування, організований відпочинок та туризм в Україні” [32], “Колективні засоби розміщування в Україні” [16], “Туристична

діяльність в Україні” [39], “Витрати і ресурси домогосподарств України” [3], “Самооцінка домогосподарствами України рівня своїх доходів” [29], “Соціально-демографічні характеристики домогосподарств України” [38], “Соціальні індикатори рівня життя населення” [36], “Самооцінка населенням стану здоров’я та рівня доступності окремих видів медичної допомоги” [31], “Соціальний захист населення України” [34], “Україна у цифрах” [40], “Злочинність в Україні” [15], “Заклади освіти у Львівській області” [11], “Львівщина у цифрах” [20], “Витрати і ресурси домогосподарств Львівської області” [1], “Самооцінка домогосподарствами Львівської області рівня своїх доходів” [28], “Соціально-демографічні характеристики домогосподарств Львівської області” [37], “Рекреаційний потенціал Львівщини” [25]. Зазначимо, що значну частину показників, які характеризують дитяче населення, публікують одразу в декількох збірниках, тому що вони пов’язані з різними розділами статистики. Перелічені вище видання здебільшого проаналізовано за три роки: 2010, 2011 і 2012.

Усі показники, що характеризують дитяче населення в територіальному розрізі, на наш погляд, можна розділити на декілька груп: демографічні, медичні, освітні, соціальні, економічні, рекреаційні та інші. Звичайно, чимало показників можна водночас віднести до двох, а то й більше груп. Тому цей поділ значною мірою є умовним.

Група демографічних показників охоплює близько 25 позицій. Здебільшого, ці показники публікують у таких довідниках: “Населення України”, “Соціальні індикатори рівня життя населення”, “Діти, жінки та сім’я в Україні”, “Жінки і чоловіки в Україні”, “Статистичний щорічник України”, “Самооцінка населенням стану здоров’я та рівня доступності окремих видів медичної допомоги”, “Україна у цифрах”, “Розподіл постійного населення України за статтю та віком”, “Львівщина у цифрах”, “Захист дітей, які потребують особливої уваги суспільства”. У розрізі адміністративних регіонів України наведено 11 показників: кількість дітей в Україні по регіонах; розподіл постійного населення у віці 0–17 років за статтю; кількість постійного населення за статтю та віком; кількість постійного населення у віці від 1 до 6 років; кількість постійного населення у віці від 6 до 17 років; коефіцієнти народжуваності за віком матері; коефіцієнти смертності дітей у віці до одного року; коефіцієнти смертності дитячого населення за статтю і віковими групами; кількість померлих дітей у віці до одного року, мертвонароджених та померлих у віці 0–6 днів; розподіл померлих віком до одного року за кількістю прожитих днів; розподіл померлих дітей у віці до одного року за причинами смерті, статтю і типом поселень.

Серед показників, які надають нам освітню характеристику дитячого населення, можна виділити близько 35 основних. Така велика їхня кількість зумовлена тим, що сама сфера освіти значною мірою розрахована на дитяче населення. Виховання в дошкільних закладах, навчання учнів у школах, частково професійно-технічних закладах, позашкільних закладах припадає на вік до 18 років. Для цієї характеристики дитяче населення групують за віковими контингентами (дошкільний вік (0–6 років), шкільний вік (6–17 років)), а також виділяють чимало показників, що характеризують освіту дітей, які потребують особливої уваги суспільства. Такий широкий спектр освітніх показників наводять у довідниках: “Заклади освіти у Львівській області”, “Дошкільна освіта України”, “Загальноосвітні навчальні заклади України”, “Заклади культури, мистецтва, фізкультури та спорту України”, “Соціальні індикатори рівня життя населення”, “Соціально-демографічні характеристики домогосподарств України”, “Статистичний щорічник України”, “Діти, жінки та сім’я в Україні”, “Захист дітей, які потребують особливої уваги суспільства”.

Більшість з освітніх показників наводять у розрізі адміністративних регіонів України. Їх усього 28: розподіл населення у віці 6 років і старших за рівнем освіти; кількість дошкільних навчальних закладів; охоплення дітей дошкільними навчальними закладами; наповнюваність дошкільних навчальних закладів; кількість дітей у дошкільних навчальних закладах; розподіл дітей у дошкільних навчальних закладах за віком і статтю; розподіл кількості дітей та місць за типами дошкільних навчальних закладів; чисті показники охоплення дошкільними навчальними закладами дітей різних вікових груп; кількість дітей у дошкільних навчальних закладах за мовами виховання; завантаженість дошкільних навчальних закладів; кількість загальноосвітніх навчальних закладів; кількість учнів у державних денних загальноосвітніх навчальних закладах; віковий склад учнів у денних загальноосвітніх навчальних закладах; розподіл учнів денних загальноосвітніх навчальних закладів за мовами навчання; кількість учнів у розрахунку на один денний загальноосвітній навчальний заклад; охоплення дітей середньою освітою у загальноосвітніх навчальних закладах; розподіл учнів денних загальноосвітніх навчальних закладів за групами класів; розподіл учнів денних загальноосвітніх навчальних закладів за віком; кількість учнів серед потерпілих унаслідок аварії на ЧАЕС, які навчаються в денних загальноосвітніх навчальних закладах; розподіл учнів вечірніх (змінних) шкіл за віком; розподіл дітей шкільного віку за причинами, з яких вони не навчаються для здобуття повної загальної середньої освіти; віковий склад дітей, які не навчаються для здобуття повної загальної середньої освіти; питома вага випускників 9-х класів, які продовжували навчання для здобуття повної загальної середньої освіти; кількість професійно-технічних навчальних закладів; розподіл кількості студентів вищих навчальних закладів за віком та окремими категоріями; кількість учнів у школах естетичного виховання; кількість спортивних шкіл для дітей; кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з числа вихованців дошкільних навчальних закладів; кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування серед студентів ВНЗ III–IV рівнів акредитації.

Загальнодоступних медичних показників, що характеризують дитяче населення, виявлено 21. Більшість із них публікують у таких довідниках: “Заклади охорони здоров’я та захворюваність населення України”, “Оздоровлення дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку влітку”, “Соціальні індикатори рівня життя населення”, “Діти, жінки та сім’я в Україні”, “Самооцінка населенням стану здоров’я та рівня доступності окремих видів медичної допомоги”, “Захист дітей, які потребують особливої уваги суспільства”. У розрізі адміністративних регіонів наведено близько 12 показників: кількість дітей у віці 0–14 років з уперше в житті поставленим діагнозом активного туберкульозу; кількість дітей у віці 0–14 років з уперше в житті визначеним діагнозом злоякісного новоутворення; кількість дітей у віці 0–14 років з уперше в житті поставленим діагнозом сифілісу; кількість дітей у віці 0–14 років з уперше в житті поставленим діагнозом гонококової інфекції (гонореї); захворюваність дітей за класами хвороб; кількість дітей у віці до 16 років, які вперше стали інвалідами, за причинами інвалідності; розподіл дітей, які вперше стали інвалідами, за причинами інвалідності, до загальної кількості дітей інвалідів; кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань за класами хвороб та окремими віковими групами дітей; охоплення щепленнями проти туберкульозу новонароджених; кількість ВІЛ-інфікованих дітей у віці 0–14 та 15–17 років з уперше в житті поставленим діагнозом; кількість дітей у віці 0–14 та 15–17 років з уперше в житті поставленим діагнозом злоякісного новоутворення, венеричної хвороби, активного туберкульозу; захворюваність дітей

у віці 0–14 та 15–17 років на злоякісні новоутворення, венеричні хвороби, активний туберкульоз.

Серед соціальних показників важливими є ті, які характеризують стан соціального захисту, житлові умови та злочинність дитячого населення. Здебільшого їх публікують у таких довідниках: “Колективні засоби розміщування в Україні”, “Оздоровлення дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку”, “Діти, жінки та сім’я в Україні”, “Злочинність в Україні”, “Самооцінка населенням стану здоров’я та рівня доступності окремих видів медичної допомоги”, “Захист дітей, які потребують особливої уваги суспільства”, “Санаторно-курортне лікування, організований відпочинок та туризм в Україні”, “Соціальний захист населення України”, “Соціальні індикатори рівня життя населення”, “Статистичний щорічник України”, “Україна у цифрах”.

У доступних джерелах статистики всього є 28 показників, що характеризують стан соціального захисту та житлові умови дітей. У розрізі адміністративних регіонів статистичні джерела наводять 13 показників: кількість окремих категорій дітей та охоплення їх оздоровленням; кількість позашлюбних народжень; кількість померлих дітей (0–17 років) від навмисних самоушкоджень (включаючи самогубства); загальна кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; кількість дітей у віці 0–17 років, що постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС та перебували у спеціалізованих засобах розміщення, за типами засобів; міграція дітей віком 0–17 років з метою оздоровлення у спеціалізованих засобах розміщування; кількість осіб у віці 15–17 років, потерпілих від травматизму, пов’язаного з виробництвом; оздоровлення дітей з багатодітних і малозабезпечених сімей; кількість дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням, на яких призначено державну допомогу сім’ям з дітьми; кількість інтернатних закладів та закладів соціального захисту для дітей; кількість прийомних сімей та дітей у них; кількість усиновлень сім’ями громадян України, які були скасовано у 2011 р.; кількість дітей-інвалідів, які одержують пенсію в органах Пенсійного фонду; кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які займалися в ДЮСШ та СДЮШОР; розподіл домогосподарств з дітьми за ступенем задоволення своїми житловими умовами.

Серед семи соціальних показників, що характеризують злочинність, правопорушення та антисуспільні прояви серед осіб дитячого населення в розрізі адміністративних регіонів, оприлюднюють усього два показники: кількість та склад неповнолітніх, яких утримували у виховних колоніях для неповнолітніх; кількість виявлених неповнолітніх, які вчинили злочини.

З переліку економічних показників, які характеризують домогосподарства з дітьми та їхні витрати в розрізі адміністративних регіонів, публікують: демографічне навантаження дітьми населення працездатного віку за типом поселень; розподіл домогосподарств з дітьми за кількістю дітей у їхньому складі; розподіл домогосподарств з дітьми за віком дітей у їхньому складі; частка домогосподарств, які повідомили, що в минулому році були випадки, коли через відсутність грошей вони не мали змоги оплачувати перебування дітей у дитсадку. Ці показники є в таких довідниках: “Діти, жінки та сім’я в Україні”, “Витрати і ресурси домогосподарств України”, “Статистичний щорічник України”, “Витрати і ресурси домогосподарств України”, “Самооцінка домогосподарствами України рівня своїх доходів”, “Соціальні індикатори рівня життя населення”, “Витрати і ресурси домогосподарств Львівської області”, “Самооцінка домогосподарствами Львівської області рівня своїх доходів”.

Не менш важливими є показники дитячого дозвілля, відпочинку та туризму, зачислені нами до групи рекреаційних показників. У регіональному розрізі є такі показники з цієї групи: кількість бібліотек для дітей та юнацтва; населення у віці 6 років і старше, яке займається фізкультурою та спортом не менше одного разу в тиждень; кількість дітей та підлітків із загальної кількості екскурсантів і туристів; кількість дитячих театрів за статусом, типами, мовами; кількість дітей віком 0–17 років, обслугованих туроператорами та турагентами, за метою поїздки та видами туризму; кількість клубних формувань для дітей та кількість учасників у них; відвідування музеїв учнями, слухачами та студентами за їхнім профілем; обсяг дитячого радіомовлення; обсяг дитячого телевізійного мовлення; обслуговування дітей тематичними концертами; розподіл обсягу дитячого телерадіомовлення; кількість концертів для дітей, які проведені в межах своєї області творчими колективами, бригадами і виконавцями сольних концертів; кількість дітей у віці 0–17, обслугованих у колективних засобах розміщення за типами засобів. Ці показники можна знайти в таких виданнях: “Рекреаційний потенціал Львівщини”, “Діти, жінки та сім’я в Україні”, “Туристична діяльність в Україні”, “Заклади культури, мистецтва, фізкультури та спорту України”, “Засоби масової інформації та книговидання в Україні”.

Надзвичайно цінним джерелом інформації про населення, у тому числі дитяче, є переписи населення, які дають нам змогу виявити багато важливих змін у демографічній та соціально-економічній ситуації дитячого населення за міжпереписний період. У незалежній Україні проведено лише один перепис населення в першій половині грудня 2001 р. За результатами матеріалів перепису вийшли довідники, окремо присвячені проблематиці дитячого населення, а саме: “Жінки і діти України”, “Жінки та чоловіки України”, “Домогосподарства України. Домогосподарства за типами та кількістю дітей”. Крім того, інформацію про різні аспекти життєдіяльності дитячого населення України та її регіонів за підсумками перепису 2001 р. розміщено в таких довідниках: “Рівень освіти населення України”, “Національний склад населення України та його мовні ознаки”, “Статеві віковий склад населення України”, “Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти”, “Населення України за місцем народження та громадянством”, “Кількість та територіальне розміщення населення України”.

Загалом матеріали Всеукраїнського перепису надають нам інформацію щодо демографічної, національно-мовної ситуації та освітнього рівня дитячого населення. У регіональному розрізі за матеріалами перепису є такі показники: смертність дітей у віці до одного року за типом поселень; розподіл народжених, зареєстрованих у матерів, молодших 20 років; кількість позашлюбних народжених; сумарний коефіцієнт народжуваності; коефіцієнти народжуваності за віком матері; очікувана тривалість життя при народженні; кількість індивідуальних домогосподарств, які мають дітей у віці до 18 років; розподіл індивідуальних домогосподарств, які мають дітей у віці до 18 років, за кількістю дітей.

Отже, статистичні джерела інформації є одними з основних у суспільно-географічному дослідженні дитячого населення, зокрема Львівської обл., які дають змогу розглядати життєдіяльність дітей у різних сферах. Географічне вивчення дитячого населення є важливим напрямом наукових досліджень в Україні, яким наразі майже ніхто не займається. Водночас існує велика кількість статистичних показників, які дають змогу різнобічно дослідити цю проблематику в розрізі адміністративних областей, районів та міст обласного значення. Тому надалі плануємо вивчати

в територіальному розрізі кожен з аспектів життєдіяльності дитячого населення регіону під впливом різних чинників, використовуючи показники статистичних матеріалів та перепису населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Витрати і ресурси домогосподарств Львівської області у 2007–2010 роках : статист. зб. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2011. – 74 с.
2. Витрати і ресурси домогосподарств України у 2011 (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств України). Ч. 1 : статист. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 368 с.
3. Витрати і ресурси домогосподарств України у I кварталі 2012 (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств України) : статист. бюл. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 145 с.
4. Голубева І. Є. Дитинство як об'єкт соціально-демографічної політики в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.09.01 / І. Є. Голубева ; НАН України. Ін-т демографії та соц. дослідж. – К., 2005. – 19 с.
5. Демографічна криза в Україні. Проблеми дослідження, витоки, складові, напрями протидії / НАН України; Інститут економіки / Валентина Стешенко (ред.). – К., 2001. – 560 с.
6. Діти, жінки та сім'я в Україні : статист. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 349 с.
7. Дошкільна освіта України у 2011 році : статист. бюл. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 86 с.
8. Жінки і чоловіки в Україні : статист. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2011. – 108 с.
9. Загальноосвітні навчальні заклади України на початок 2011/12 навчального року : статист. бюл. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 100 с.
10. Заклади культури, мистецтва, фізкультури та спорту України у 2011 році : статист. бюл. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 92 с.
11. Заклади освіти у Львівській області : статист. зб. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2011. – 103 с.
12. Заклади охорони здоров'я та захворюваність населення України у 2011 році : статист. бюл. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 89 с.
13. Засоби масової інформації та книговидання в Україні у 2011 році : статист. бюл. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 34 с.
14. Захист дітей, які потребують особливої уваги суспільства : статист. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 79 с.
15. Злочинність в Україні : статист. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2011. – 117 с.
16. Колективні засоби розміщування в Україні у 2011 році : статист. бюл. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 190 с.
17. Колотуха О. В. Дитячо-юнацький туризм в Україні як територіальна соціально-економічна система: Проблеми та перспективи розвитку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук: 11.00.02 / О. В. Колотуха ; НАН України, Ін-т географії. – К., 2005. – 20 с.

18. Конвенція про права дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_021.
19. Левчук Н. Демопуляція та її вплив на віковий склад населення України / Н. Левчук // Демографічні дослідження. – 1996. – Вип. 18. – С. 72–80.
20. Львівщина у цифрах-2010 : статист. зб. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2011. – 174 с.
21. Населення України за 2010 рік. Демогр. щорічник. – К. : Державна служба статистики України, 2011. – 442 с.
22. Оздоровлення дітей у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку влітку 2011 року : статист. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2011. – 58 с.
23. Регіони Львівщини. Статист. довідник з окремих питань соціально-економічного розвитку. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2011. – 68 с.
24. Регіони України. Ч. 1. Статист. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2011. – 358 с.
25. Рекреаційний потенціал Львівщини : статист. зб. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2011. – 96 с.
26. Розподіл постійного населення України за статтю та віком. Станом на 1 січня 2012 року : статист. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 413 с.
27. Романів О. Я. Медико-географічні основи здоров'я дитячого населення (на матеріалах Хмельницької області) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук: 11.00.02 / О. Я. Романів; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2003. – 16 с.
28. Самооцінка домогосподарствами Львівської області рівня своїх доходів. (за даними вибіркового опитування домогосподарств, проведеного у січні 2011 року) : статист. зб. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2011. – 22 с.
29. Самооцінка домогосподарствами України рівня своїх доходів (за даними вибіркового опитування домогосподарств у січні 2012 року) : статист. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 74 с.
30. Самооцінка населенням стану здоров'я та рівня доступності окремих видів медичної допомоги у 2011 році (за даними вибіркового опитування домогосподарств у жовтні 2011 року) : статист. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 142 с.
31. Самооцінка населенням стану здоров'я та рівня доступності окремих видів медичної допомоги у 2011 році. (за даними вибіркового опитування домогосподарств у жовтні 2010 року) : статист. зб. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2011. – 53 с.
32. Санаторно-курортне лікування, організований відпочинок та туризм в Україні : статист. бюл. – К. : Державна служба статистики України, 2011. – 91 с.
33. Сімейний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.
34. Соціальний захист населення України : статист. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 119 с.
35. Соціальні індикатори рівня життя населення : статист. зб. – К. : Державна служба статистики України, 2012. – 204 с.
36. Соціальні індикатори рівня життя населення : статист. зб. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2011. – 165 с.
37. Соціально-демографічні характеристики домогосподарств Львівської області у 2002–2011 рр. за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств :

- статист. зб. – Львів: Головне управління статистики у Львівській області, 2011. – 38 с.
38. Соціально-демографічні характеристики домогосподарств України у 2012 році (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств України): статист. зб. – К.: Державна служба статистики України, 2012. – 81 с.
39. Туристична діяльність в Україні у 2011 році: статист. бюл. – К.: Державна служба статистики України, 2012. – 76 с.
40. Україна у цифрах у 2011 році: статист. зб. – К.: Державна служба статистики України, 2012. – 251 с.
41. Children's Geographies [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tandfonline.com/loi/cchg20>.

*Стаття: надійшла до редакції 06.02.2014
доопрацьована 17.04.2014
прийнята до друку 25.06.2014*

STATISTICAL SOURCES OF HUMAN GEOGRAPHICAL RESEARCH OF CHILD'S POPULATION OF LVIV REGION

Halyna Vuzhynska

*Ivan Franko National University of Lviv,
P. Doroshenko Str., 41, UA – 79000 Lviv, Ukraine*

The actuality of human geographical research of child's population on regional level was described in this article. The features of usage of term "child's population" were analyzed. The analysis of statistical sources that is contained information about child's population of Lviv region was made. The basic indicators of human geographical research of child's population were shown.

Key words: child's population, human geographical research, statistical sources, territorial level, census of population.